

USNESENÍ

Krajský soud v Brně v neveřejném zasedání konaném dne 13. 2. 2020 o **odvolání** státní zástupkyně **Městského státního zastupitelství v Brně**, proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 13. 11. 2019, č. j. 12 T 181/2018-249, rozhodl

takto:

Za splnění podmínek uvedených v § 263 odst. 1 písm. b) trestního řádu se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), písm. c) trestního řádu **zrušuje**.

Podle § 259 odst. 1 trestního řádu se věc **vrací soudu I. stupně**.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byly obžalované O. L. a M. M. postupem dle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěny obžaloby Městského státního zastupitelství v Brně sp. zn. 5 Zt 97/2018 ze dne 17. 12. 2018, pro skutek, jehož se měly dopustit tím, že obžalovaná O. L. dne 23. 5. 2017 v době kolem 13:20 hodin u policejního orgánu Policie České republiky, Městské ředitelství policie Brno, 7. oddělení obecné kriminality v Brně na ulici Příční 31 oznámila, že má „indicie na zneužívání“ svého vnuka M. J. M., nar. XXXXX, jeho otcem M. M., nar. XXXXX, v důsledku jí sdělených informací byly dne 24. 5. 2017 policejním orgánem Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, Služba kriminální policie a vyšetřování, 2. oddělení odboru obecné kriminality, kam byla z důvodu věcné příslušnosti věc postoupena, zahájeny pod sp. zn. KRPB-124093/TČ-2017-060072 úkony trestního řízení podle § 158 odstavec 3 trestního řádu proti podezřelému M. M., nar. XXXXX, pro podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu znásilnění podle § 185 odstavec 1, 3 písmeno a) trestního zákoníku, a v průběhu podání vysvětlení dne 26.7.2007 výslovně uvedla, že dcera jí řekla, že M., když se vykoupe, tak si malýho dá na klín a ten si mu hned hraje s pindíkem. Dceři měla říct, že je úchyl a ať od něho odejde. Dále sdělila, že viděla, že při návštěvě u nich M. prstem zajížděl malýmu mezi pŮlky a šudlil ho po dírce, byl s ním dlouho v koupelně sám, i když nebyl zavřený, a když ho oslovila, úplně se klepal, jak se jí lekl. Konečně popsala, že ji napadlo, že se poškozený o nezletilého nějak otírá penisem, což trvalo až do jejího udání. Tyto údaje se v průběhu řízení ukázaly jako nepravdivé, přičemž ve stejné době probíhalo u civilního soudu opatrovnícké řízení ohledně nezl. M. J. M. a poškozený se domáhal proti vůli matky M. M. rozhodnutí o střídavé péči.

Následně obžalovaná M. M. dne 24. 5. 2017 v době od 11:38 do 13:34 hodin v Brně na ulici Příční 31 před policejním orgánem Policie České republiky, Městské ředitelství policie Brno, 7. oddělení

obecné kriminality po řádném poučení o povinnosti vypovídat pravdu a o trestněprávních následcích křivého obvinění v rámci podaného vysvětlení uvedla, že asi před dvěma lety viděla v jejich bytě na ulici XXXXX v Brně, jak její manžel M. M., nar. XXXXX, ležel na posteli, měl stažené trenýrky, posadil si jejich syna M. J. M., nar. XXXXX, na břicho zády ke svému obličejí a nechal si od syna sahat na penis, který nebyl ztopořený a zkoumal mu ho, přičemž když si jí všiml, syna ihned sundal a dělal, že se nic neděje, dále vypověděla, že někdy v roce 2017 v tehdejší bydlíšti ve Vranově 42 jí syn ukazoval na svém penisu, který držel vzhůru za pomoci papírového tubusu na utěrky, že „tati má tak pindík“ a když se syna zeptala, zda mu toto táta ukazuje a zda ho takto viděl, syn opakovaně odpověděl, že ano, a potvrdila výpověď své matky O.L., která jí měla sdělit, že viděla v červnu 2016 v Dětské nemocnici v době hospitalizace syna M., když mu sestřička rektálně měřila teplotu, jak M. M. „vyloženě zajiskřily oči“,

a poté dne 18. 8. 2017 obžalovaná M. M. v rámci doplnění podaného vysvětlení v této trestní věci u policejního orgánu Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, Služba kriminální policie a vyšetřování, 2. oddělení odboru obecné kriminality v Brně na ulici Kounicova 24, kdy byla opětovně poučena o následcích křivého obvinění, setrvala na své původní výpovědi, nadále uváděla skutečnosti dokládající sexuální zneužívání syna ze strany otce, kdy doplnila, že po poslední návštěvě u otce si syn zase hrál s pindíkem a říkal, že o tom má zakázané mluvit, sdělila, že při návštěvě sociální pracovnice Š. v červenci 2016 jasně řekla, že má podezření, že otec syna zneužívá, a dále k dotazu, že manžel syna sexuálně zneužíval, ale „že by to udělal přímo do prciny, to asi ne, ale neúměrný dotýkání tam asi je“,

kdy následným prověřováním policejního orgánu bylo zjištěno, že se skutečnosti uváděné obžalovanými objektivně nezakládají na pravdě a usnesením ze dne 2. 10. 2017, které nabylo právní moci dne 24. 11. 2017, byla trestní věc podezřelého M. M. podle § 159a odstavec 1 trestního řádu odložena s tím, že ve věci nejde o podezření z jakéhokoliv trestného činu, přičemž obě obviněné věděly, že jimi tvrzené informace jsou v rozporu se skutečností a že mohou vést k zahájení trestního stíhání M. M., přesto vůči němu obžalovaná M. M. vypověděla tak, že jej označila jako osobu, která sexuálně zneužívá svého syna s cílem zabránit mu ve styku se synem, přitížit mu v probíhajícím opatrovnickém řízení u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 83 Nc 40/2016 o výkon rodičovské zodpovědnosti a ovlivnit soudní rozhodnutí o střídavé péči, o níž v rozporu s jejich zájmem usiloval, přičemž jednání obou obžalovaných tak cíleně směřovalo k narušení rodinných vztahů poškozeného se synem i k poškození jeho dobré pověsti a cti,

v němž byl spatřován zločin křivé obvinění podle § 345 odstavec 2, odstavec 3 písmeno c) trestního zákoníku,

neboť skutek není trestným činem.

Podle § 229 odstavec 3 trestního řádu byl poškozený M. M., nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, se svým nárokem na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Proti tomuto rozsudku podala státní zástupkyně Městského státního zastupitelství v Brně odvolání v neprospěch obou obžalovaných. Státní zástupkyně poukazuje na to, že po zrušení provedeného rozsudku ze dne 15. 5. 2019 nalézací soud provedl důkaz opatrovnickým spisem Městského soudu v Brně sp. zn. 83 Nc 40/2016, vyslechl policisty L.H., H.S. a I. Š. a následně dospěl k rozhodnutí o zproštění obžaloby ve smyslu § 226 písm. b) trestního řádu. Státní zástupkyně odkazuje na odůvodnění rozsudku soudu nalézacího, který uvedl, že je zřejmé, že obě obžalované opakovaně sdělily orgánům činným v trestním řízení údaje, které zakládaly podezření ze sexuálně motivovaného jednání otce vůči synovi a dále se podrobně zabýval provedeným dokazováním a závěry, které nalézací soud na základě provedeného hodnocení důkazů učinil. Státní zástupkyně v podaném odvolání se plně

ztotožnila se závěry nalézacího soudu v odůvodnění rozsudku v odstavcích 10. až 12., avšak nesouhlasí se závěrem nalézacího soudu v odst. 13, že na podkladě doplněného dokazování nebylo bez důvodných pochybností prokázáno, že skutkové okolnosti, které obžalované před policejním orgánem tvrdily, nenastaly a nejsou objektivně vyloučeny a v důsledku čehož žalovaný skutek není trestným činem. Státní zástupkyně s tímto hodnocením vyslovila nesouhlas a namítá, že od podání obžaloby nedošlo v rámci hlavního líčení, pokud jde o průběh skutkového děje, ke změně důkazní situace, jež by odůvodňoval jiné právní posouzení žalovaného skutku; resp. činí závěr, že na podkladě důkazů provedených v intencích pokynů odvolacího soudu, je důkazní situace prezentovaná obžalobou o to více podpořena a nalézací soud ze správně a dostatečně zjištěného skutkového stavu věci vyvodil nesprávné právní závěry. Státní zástupkyně poukazuje na rozpory v hodnocení důkazů soudem nalézacím, zejména pokud jde o posouzení pravdivosti tvrzení obžalovaných, poukazuje na to, že některé důkazy nebyly zhodnoceny dostatečně, což se následně odrazilo i v nesprávném zprošťujícím výroku. V této souvislosti ke skutkovým okolnostem státní zástupkyně v odvolání uvádí, že v otázce povahy tvrzení obou obžalovaných je třeba a bylo třeba vycházet z obsahu policejního spisu policejního orgánu Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, Služba kriminální policie a vyšetřování, 2. oddělení obecné kriminality, sp. zn. KRPB-124093/TČ-2017-060072 s tím, že výsledky policejního šetření jsou pak rozvedeny v usnesení o odložení věci ze dne 2. 10. 2017. Po rozboru obsahu důkazů opatřených uvedeným šetřením pak státní zástupkyně poukazuje na to, že policejní orgány věc odložil nikoliv z důvodu, že se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání, ale proto, že bylo jednoznačně prokázáno, že se deklarovaný skutek vůbec nestal, neboť matka nezletilého si s jeho babičkou svá tvrzení vymyslely. Státní zástupkyně tedy výslovně namítá, že nejde o situaci, že se policejnímu orgánu v dané trestní věci nepodařilo prokázat vinu M. M., a proto došlo k odložení věci, ale o případ, kdy všechny opatřené důkazy podporovaly závěr o nepravdivosti tvrzení oznamovatelek na jeho případnou vinu poukazujících. Státní zástupkyně vyslovila v odvolání přesvědčení, že uvedený závěr policejního orgánu nedoznal změny ani po provedeném dokazování v projednávané trestní věci, kdy lze na základě provedených důkazů dospět k jedinému možnému závěru, že ve výroku obžaloby zmiňovaná tvrzení obou obžalovaných na adresu M. M. byla lživá a objektivně nepravdivá, čehož si obě musely být vědomy. Státní zástupkyně poukazuje na všechny výpovědi poškozeného učiněné v projednávané věci s tím, že je nutno je považovat za vnitřně konzistentní, logické a ani nalézací soud nevyjádřil jakékoliv pochyby o případné nevěrohodnosti tohoto poškozeného. Současně státní zástupkyně poukazuje na skutečnost, že výpověď poškozeného nestojí osamoceně a nepředstavuje v projednávané věci jediný důkaz, na základě kterého by bylo možno usuzovat, zda k nevhodnému chování se sexuálním podtextem ve vztahu k synovi z jeho strany došlo, či nikoliv. Státní zástupkyně poukazuje na řetězec nepřímých důkazů, které plynou i z usnesení policejního orgánu o odložení věci ze dne 2. 10. 2017 a i důkazů uvedených soudem v odst. 13 odůvodnění napadeného rozsudku; zde odkazuje zejména na závěry znaleckého posudku vypracovaného v opatrovnickém řízení znalkyní PhDr. Sylvii Němečkovou, za podstatnou považuje dále zprávu psychologky PhDr. Uhlířové, která rovněž nezjistila žádné známky sexuálního zneužívání dítěte. Rovněž státní zástupkyně zmiňuje i sdělení ošetřující lékařky MUDr. Slaninové a sdělení sociální pracovnice, která rovněž nezjistila či nezaznamenala na straně nezletilého známky sexuálního zneužití. Za podstatnou považuje státní zástupkyně i výpověď policistky JUDr. Š. a má zato, že byla vyvrácena obhajoba obžalované O.L., kdy informace uváděné v podaném vysvětlení byly zapsány jinak, než zamýšlela či sdělila, jednak i chování obžalované M. M. po výslechu dne 18. 8. 2017 a také na další prověřování na základě zprávy lékařky nezletilého MUDr. D. Státní zástupkyně pak i z tohoto důkazu dovozuje závěr, že obě obžalované učinily svá tvrzení zjevně v souvislosti s probíhajícím řízením o úpravu rodičovské zodpovědnosti stran nezletilého, kdy zmiňuje skutečnost, že dne 15. 7. 2016 podal M. M. k civilnímu soudu návrh na střídavou péči, se kterou matka nezletilého nesouhlasila a již dne 19. 7. 2016 v rámci šetření v rodině babička dítěte uvádí, že požaduje asistovaný styk a má podezření na sexuální zneužívání nezletilého. Návrh na předběžné opatření podala matka 22. 7. 2016, toto bylo zamítnuto, 9. 2. 2017 probíhá civilní řízení, odročeno za účelem zpracování znaleckého posudku a

16. 2. 2017 matka nezletilého mění ošetřující lékařku MUDr. S. za MUDr. D. a této sděluje, že je syn ze strany otce zřejmě zneužíván, 23. 5. 2017 babička dítěte jde oznámit na policii, že má indicie na podezření ze zneužívání vnuka otcem a matka dítěte se pak k této otázce vyjadřuje i dne 31. 7. 2017 v rámci znaleckého zkoumání u znalkyně PhDr. Němečkové. Státní zástupkyně pak vyslovila souhlas se závěry nalézacího soudu, že obžalovaná M. M. údaje, které zakládaly podezření ze sexuálně motivovaného jednání otce vůči nezletilému synovi, sdělovala paralelně jak před orgány činnými v trestním řízení, tak i v rámci probíhajícího opatrovnického řízení. Státní zástupkyně poukazuje na to, že ani z jednoho důkazu provedeného v projednávané věci nevyplývá, že by se M. M. jakkoliv nevhodně choval ke svému synovi, popř. se vůbec dopustil jednání, které obě obžalované před policejním orgánem popisovaly. Státní zástupkyně tedy pak činí závěr, že tvrzení obou obžalovaných o sexuálně motivovaném jednání otce vůči nezletilému, které prezentovaly v měsících květnu, červenci a srpnu 2017 před policejním orgánem, stojí zcela osamoceně, tato tvrzení nebyla ani v minimálním rozsahu prokázána a obžalované nepředložily po celou dobu jediný konkrétní důkaz, na podkladě kterého by bylo možné jejich tvrzení ověřit. Státní zástupkyně tedy dovozuje účelovost tvrzení obou obžalovaných o jednání poškozeného s tím, že o této účelovosti svědčí i skutečnost, že přes své výrazně konzervativní nastavení deklarované u soudu a přes velmi vysokou závažnost předmětných sdělení neučinily žádné významnější kroky k ochraně dítěte před nevhodným sexuálním zacházením ze strany otce, k němuž mělo docházet po dobu asi dvou let před oznámením na policejním orgánu, a svá podezření nikde nenahlásily, ačkoliv zmínku babička nezletilého učinila při šetření OSPOD a oznámení na policii pak bylo učiněno v době probíhajícího opatrovnického řízení. Státní zástupkyně namítá, že při zvážení výsledků doplněného dokazování bylo namísto dospět k jedinému možnému závěru, že obě obžalované od počátku před policejním orgánem cíleně a vědomě sdělovaly v rozporu s objektivní skutečností zcela zavádějící, zkreslená a lživá tvrzení stran údajného sexuálně laděného chování M. M. vůči nezletilému. Z odvolání plyne, že pokud obžalovaný O. L. ve svých sděleních před policejním orgánem uvedla informaci o možném sexuálním zneužívání svého vnuka, a tato svá tvrzení dala do kontextu s tvrzením své dcery, chováním vnuka po návštěvách u otce a následně i s tvrzením o své předchozí negativní zkušenosti se zneužíváním dítěte v rodině, a jestliže obžalovaná M. M. tato slova své matky potvrdila a přímo popsala chování otce dítěte se zjevným sexuálním podtextem, který měla osobně sledovat, pak uvedené skutečnosti postačují v počáteční fázi řízení ke vzniku podezření o trestné činnosti M. M. a policejní orgán byl tedy povinen v souladu se zákonem prověřit, zda z jeho strany nedošlo ke spáchání některého trestného činu. Na tomto závěru podle odvolatelky nemění nic ani skutečnost, že obžalovaná O. L. svá tvrzení slovně formuluje jako domněnku, neboť podstatný je především rozsah nepravdivých informací sdílených obžalovaných a jejich význam pro případné posouzení skutku. Pokud tedy obě obžalované svá podezření na možné zneužívání dítěte jeho otcem učinily před policejním orgánem, a to i v rámci podaného vysvětlení, musely být minimálně srozuměny s tím, že tímto způsobem mohou M. M. přivodit trestní stíhání a že případné trestní stíhání by nenávratným způsobem mohlo poškodit jeho vztah k nezletilému synovi. Odvolatelka tedy dospívá k závěru, že skutkový stav, který byl zjištěn, měl být kvalifikován u obou obžalovaných jako přečin křivé obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku ve znění účinného od 1. 2. 2019. Podle odvolatelky však nalézací soud postupoval při posouzení právní kvalifikace na podkladě správně a úplně zjištěného skutkového stavu odlišně, jeho rozhodnutí je zatíženo vadou a došlo tak k porušení ustanovení trestního zákoníku. Státní zástupkyně v podaném odvolání navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen podle § 258 odst. 1 písm. d) trestního řádu ve zprošťujícím výroku o vině a věc vrácena soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

3. Krajský soud v Brně po přezkoumání předloženého spisového materiálu a napadeného rozsudku dospěl k závěru, že odvolání státní zástupkyně je možno rozhodnout již v neveřejném zasedání senátu, za splnění podmínek podaných v § 263 odst. 1 písm. b) tr. řádu. Odvolací soud se pak ztotožnil s námitkami, které jsou uvedeny v odvolání státní zástupkyně, kdy sice nalézací soud doplnil dokazování ve smyslu pokynu předchozího rozhodnutí odvolacího soudu, a pokud

dokazování doplnil, pak při hodnocení důkazů vycházel z ne zcela přesné interpretace rozhodnutí odvolacího soudu ze dne 1. srpna 2019 pod bodem 5. jeho odůvodnění.

4. I když pak nalézací soud při hodnocení provedených důkazů postupoval v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 trestního řádu a s jeho skutkovými závěry se ztotožnila i státní zástupkyně v podaném odvolání, tak přestože nalézací soud konstatuje u obou obžalovaných přímý úmysl nepravdivě obvinít, pak poté učinil právní závěry v důsledku ne zcela přesně interpretovaného obsahu usnesení odvolacího soudu ze dne 1. srpna 2019, sp. zn. 7 To 254/2019 pod bodem 5., a dospěl k závěru o splnění zákonných podmínek pro zprošťující výrok, pak takový výrok lze i s ohledem na námitky, které učinila státní zástupkyně v podaném odvolání, považovat za předčasný a ne zcela odůvodněný s ohledem na obsah důkazů, které byly v této věci provedeny.
5. Proto dospěl odvolací soud k závěru, že jsou splněny podmínky uvedené v § 258 odst. 1 písm. b), písm. c) trestního řádu a věc byla podle § 259 odst. 1 trestního řádu vrácena soudu I. stupně.
6. Soud I. stupně se v napadeném rozhodnutí nevyřadil zcela s obsahem podstatné části spisu vedený ve věci oznámení na M. M., tedy č.j. SKPV-KRPB-124093/TČ-2017-060072, mimo jiné i rozhodnutím policejního orgánu, na které i státní zástupkyně ve svém odvolání odkazuje. Z obsahu napadeného rozhodnutí nelze dosud učinit závěr o důvodných pochybnostech, které nalézací soud zmiňuje ve vztahu k prokázání vědomě nepravdivých tvrzení obou obžalovaných vůči poškozenému, když tento závěr je v přímém rozporu se zjištěním, že z provedených důkazů žádné nezákonné jednání M. M. vůči nezletilému neplyne. Vzhledem k rozsahu a obsahu dosud provedených důkazů a učiněných závěrů nalézací soud zvažuje zpracování znaleckého posudku k osobám obou obžalovaných.
7. Bude-li takový důkaz proveden a nebude-li v dalším řízení navrženo provedení dalších důkazů, bude nalézací soud opětovně provedené důkazy hodnotit postupem dle § 2 odst. 6 trestního řádu a vypořádá se v tomto novém rozhodnutí podrobně i se všemi námitkami, které státní zástupkyně v podaném odvolání vznesla.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Brno 13. 2. 2020

JUDr. Halina Černá v. r.
předsedkyně senátu

Vypracoval:
JUDr. Jaroslav Pálka v. r.